

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

Тема № 22 (6).
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ
ЗДОРОВИХ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ.
ОРГАНІЗАЦІЯ ХАРЧУВАННЯ ДІТЕЙ
В УМОВАХ СТАЦІОНАРУ

Методичні вказівки
до самостійної позааудиторної роботи студентів
з дисципліни "Догляд за хворими (практика)"

Затверджено
вченою радою ХНМУ.
Протокол № 11 від 26.12.2013.

Харків
ХНМУ
2014

Тема № 22 (6). Особливості організації харчування здорових дітей раннього віку. Організація харчування дітей в умовах стаціонару : метод. вказ. для самостійної позааудиторної роботи студентів з дисципліни "Догляд за хворими (практика)" / упор. В.А. Клименко, В.П. Кандиба, О.М. Плахотна та ін. – Харків : ХНМУ, 2014. – 8 с.

Упорядники   В.А. Клименко
                          В.П. Кандиба
                          О.М. Плахотна
                          О.М. Ащеулов
                          Ю.В. Карпушенко

Кількість навчальних годин:

1. Самостійна робота – 3.
2. Практичні заняття – 4.

Актуальність. Вигодовування дітей раннього віку завжди було актуальною проблемою педіатрії, бо від годування дитини залежить розвиток всіх внутрішніх органів і систем, становлення фізичного і нервово-психічного розвитку, стан здоров'я. Найбільш оптимальним для дитини першого року життя, і матері в тому числі, є природне вигодовування. Останнім часом деякі принципові питання годування немовлят були переглянуті відповідно до нових здобутків фундаментальної та практичної медицини, що нашло відображення в Наказі МОЗ України від 20.03.2008 р. № 149 "Клінічний протокол догляду за здоровою дитиною віком до 3 років".

Конкретні цілі. Освоїти володіння навичками організації харчування здорових дітей першого року життя та раннього віку, а також хворих дітей.

Знати:

1. Види вигодовування на першому році життя.
2. Поняття про прикорм та докорм.
3. Режим годувань дітей раннього віку (1–1,5 і 1,5–3 років).
4. Правила годування груддю дітей першого року життя.
5. Техніку проведення годування дитини першого року життя.
6. Техніку проведення годувань дитини першого року життя з пляшечки і за допомогою ложки.
7. Техніку приготування молочних сумішей.
8. Місце підрозділів стаціонару і лікарні (харчоблоку, роздавальної, їдальні) в організації харчування дітей.
9. Дієти 1–16 за Певзнером, показання для вибору дієтичного столу дитини.

Уміти:

1. Готувати молочну суміш.
2. Годувати дітей грудного віку з пляшечки та ложечки.
3. Годувати дітей грудного віку з ложечки.

**Базові знання, вміння, навички, необхідні для вивчення теми
(міждисциплінарна інтеграція)**

Назви попередніх дисциплін	Отримані навички
Нормальна анатомія	Знання будови та особливостей шлунково-кишкового тракту
Нормальна фізіологія	Знання функцій шлунково-кишкового тракту, назв ферментів травлення та принципів засвоєння білків, жирів та вуглеводів
Біохімія	Знати обмін білків, жирів, вуглеводів

Графологічні структури

1. Харчування дитини раннього віку в стаціонарі (додаток 1).
2. Дієти за Певзнером для комплексного лікування різних захворювань (додаток 2).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Догляд за хворими : підручник / Ю.П. Гніденко, О.М. Ковальова, В.М. Лісовий та ін. ; за ред. О.М. Ковальнової, В.М. Лісового, С.І. Шевченка, Т.В. Фролової. – К. : Медицина, 2010. – 488 с.
2. Майданник В.Г. Ваша дитина (догляд та виховання) / В.Г. Майданник, В.Г. Бурлай. – К., 2004. – 298 с.

Додаткова

1. Мазурин А.В. Общий уход за детьми / А.В. Мазурин, А.М. Запруднов, К.И. Григорьев. – М. : Медицина, 1998. – 292 с.
2. Вусів І.Н. Практичні навички педіатра / І.Н. Вусів, М.В. Чичко. – Мінськ : Вища школа, 1990. – 398 с.
3. Загальний догляд за дітьми : навч. посібник / Л.С. Калиновська, В.Й. Гроховський, А.Х. Жагліна та ін. – К. : Вища школа, 1993. – 117 с.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗАНЯТТЯ

1. Види вигодовування дитини першого року життя.
2. Переваги природного вигодовування, значення вигодовування груддю для здоров'я дитини і матері?
3. Правила та техніка годування груддю дітей першого року життя.
4. Що таке прикорм та докорм?
5. Режим годування дитини першого року життя.
6. Як проводиться годування дитини першого року життя з пляшечки та за допомогою ложки? Техніка приготування молочних сумішей.
7. Які є режими годування дітей раннього віку (1–1,5 та 1,5–3 років)?
8. Місце підрозділів стаціонару і лікарні (харчоблоку, роздавальної, їдальні) в організації харчування дітей.
9. Дієти 1–16 за Певзнером та показання для вибору дієтичного стола дитині.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Хто контролює годування дітей першого року життя?
A. Дієтсестра. D. Мама дитини.
B. Медсестра. E. Ніхто.
C. Спеціально вивчена молодша медсестра.
2. Якого виду вигодовування на першому році життя немає?
A. Природного. C. Вибіркового. E. Часткового природного.
B. Штучного. D. Змішаного.

3. Частота годувань дитини 5 міс до введення прикорму (разів):
 А. 10.   В. 8–9.   С. 6.   D. 5.   E. 3–4.
4. Частота годувань дитини після введення прикорму (разів):
 А. 10.   В. 8–9.   С. 6.   D. 5.   E. 3–4.
5. До ознак недостатнього харчування дитини першого року життя не відноситься:
 А. Недостатня прибавка маси тіла.
 В. Занепокоєння дитини після годування.
 С. Тривалий сон.
 D. Відставання у психомоторному розвитку.
 E. Пізнє прорізування зубів.
6. Контрольне годування проводять для контролю:
 А. Активності смоктального рефлексу.
 В. Проведення правильності годування.
 С. Кількості випитого молока за одне годування.
 D. Тривалості одного годування.
 E. Прибавки маси тіла.
7. Прикорм – це:
 А. Годування дитини приготовленою їжею.
 В. Заміна годування сумішшю при недостатній лактації у матері.
 С. Поступова заміна материнського молока приготовленою їжею.
 D. Годування дитини сумішшю.
 E. Годування дитини лікувальної сумішшю.
8. У якому віці вводять прикорм (міс)?
 А. 3.   В. 5–6.   С. 7.   D. 8.   E. 2.
9. Де зберігають соски для годування дітей?
 А. У скляному сухому посуді з кришкою.   D. У банці без кришки.
 В. У шафі.   E. У сухожаровій шафі.
 С. У спеціальному розчині.
10. Скільки можна зберігати готову суміш при кімнатній температурі?
 А. 12 год.   С. 6 год.   E. Не можна зберігати.
 В. 2 год.   D. Протягом доби.
11. Де зберігають посуд для харчування дитини?
 А. У мийній кімнаті.   D. У роздавальній.
 В. У їдальні.   E. У кімнаті сестри-господарки.
 С. У кухні.
12. Дитина перших 6 міс життя деякий час після годування повинна знаходитися:
 А. Лежачи в горизонтальному положенні.
 В. Лежачи з піднятою голівкою.
 С. На руках у вертикальному положенні.
 D. Не має значення.
 E. Лежачи з піднятим ножним кінцем.

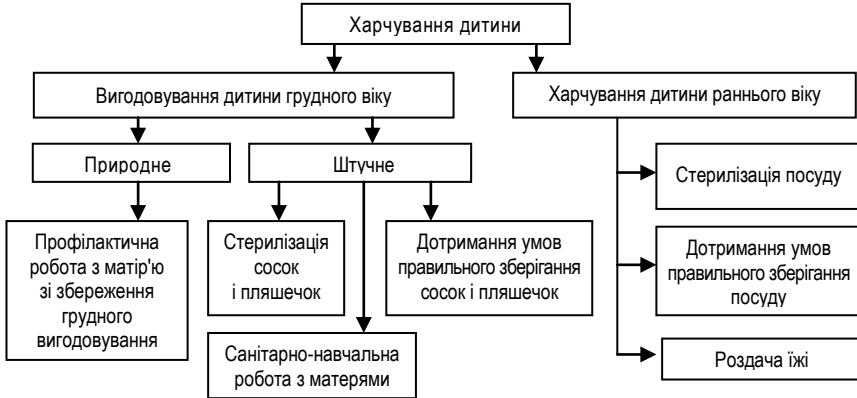
13. Як називається дієта для дітей від 1 до 3 років життя?
A. № 1. B. № 16. C. № 7. D. № 10. E. № 5.
14. Як називається дієта за Певзнером для дітей 3–15 років?
A. № 1. B. № 3. C. № 15. D. № 7. E. № 10.
15. Який дієтичний стіл за Певзнером рекомендовано при захворюваннях печінки і жовчовивідних шляхів?
A. № 1. B. № 3. C. № 5. D. № 15. E. № 7.
16. Дієтичний стіл за Певзнером при захворюваннях нирок і сечовивідних шляхів:
A. № 5. B. № 3. C. № 7. D. № 15. E. № 10.
17. Дієтичний стіл за Певзнером при захворюваннях крові та серцево-судинної системи:
A. № 3. B. № 10. C. № 7. D. № 15. E. № 1.
18. Дієтичний стіл за Певзнером при цукровому діабеті:
A. № 5. B. № 9. C. № 7. D. № 15. E. № 3.
19. Який посуд використовується при введенні прикорму?
*A. Пляшечка. C. Чашка. E. Все перелічене вище.
 B. Поїльник. D. Ложечка.*
20. Кому дозволений прийом їжі в палаті?
*A. Дітям з дієтичним харчуванням.
 B. Мамам.
 C. Хворим на інфекційні захворювання.
 D. Дітям без батьків.
 E. Дітям 1–3-го років життя.*

Завдання для індивідуальної роботи студента. Підготувати реферат про переваги грудного вигодовування.

ЕТАЛОНИ ВІДПОВІДЕЙ НА ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>B</i>	<i>C</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>C</i>	<i>C</i>	<i>C</i>	<i>B</i>	<i>A</i>	<i>B</i>
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
<i>D</i>	<i>C</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>C</i>	<i>C</i>	<i>B</i>	<i>B</i>	<i>D</i>	<i>C</i>

**Графологічна структура теми
"Харчування дитини раннього віку в стаціонарі"**

**Дієти за Певзнером для комплексного лікування
різних захворювань**

Дієта	Захворювання
№ 1, 1а, 1б	Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки
№ 2	Хронічний гастрит, гострий гастрит, ентерит, коліт, хронічний ентероколіт
№ 3	Запор
№ 4, 4а, 4б, 4в	Захворювання кишечника з проносами
№ 5, 5а	Захворювання печінки та жовчних шляхів
№ 6	Подагра, сечокам'яна хвороба з утворенням каміння і солей сечової кислоти
№ 7, 7а, 7б	Гострий і хронічний нефрит (пієлонефрит, гломерулонефрит)
№ 8	Ожиріння
№ 9	Цукровий діабет
№ 10	Захворювання серцево-судинної системи з недостатністю кровообігу
№ 11	Туберкульоз
№ 12	Функціональні захворювання нервової системи
№ 13	Гострі інфекційні захворювання з підвищенням температури
№ 14	Сечокам'яна хвороба з відходженням каміння, які складаються переважно з оксалатів
№ 15	Різноманітні захворювання, що не потребують спеціальних дієт
№ 16	Вік дітей від 1 до 3 років

Навчальне видання

Тема № 22 (6).
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ
ЗДОРОВИХ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ.
ОРГАНІЗАЦІЯ ХАРЧУВАННЯ ДІТЕЙ
В УМОВАХ СТАЦІОНАРУ

Методичні вказівки
до самостійної позааудиторної роботи студентів
з дисципліни "Догляд за хворими (практика)"

Упорядники   Клименко Вікторія Анатоліївна
                         Кандиба Василь Петрович
                         Плахотна Ольга Миколаївна
                         Ащеулов Олександр Михайлович
                         Карпушенко Юлія Валентинівна

Відповідальний за випуск   Клименко В.А.

Редактор Л.О. Сілаєва
Коректор Є.В. Рубцова
Комп'ютерна верстка О.Ю. Лавриненко

План 2014, поз. 157.
Формат А5. Ризографія. Ум. друк. арк. 0,5.
Тираж 150 прим. Зам. № 14-3150.

Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Леніна, 4, м. Харків, 61022
izdatknmu@mail.ru, izdat@knmu.kharkov.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.

Тема № 22 (6).
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ
ЗДОРОВИХ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ.
ОРГАНІЗАЦІЯ ХАРЧУВАННЯ ДІТЕЙ
В УМОВАХ СТАЦІОНАРУ

*Методичні вказівки
до самостійної позааудиторної роботи
студентів з дисципліни
"Догляд за хворими (практика)"*

